

IZVJEŠTAJ O UČEŠĆU MINISTARKE NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA, PROF. DR BILJANE ŠĆEPANOVIĆ, NA REGIONALNOM STRUČNOM SIMPOZIJUMU “ENERGETSKA EFIKASNOST ZGRADA U REGIONU BALKANA+”

Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), uz podršku vlada Savezne republike Njemačke, Republike Slovačke, kao i Vlade Japana u okviru inicijative *UNDP Climate Promise*, organizovao je prvi regionalni stručni simpozijum „Energetska efikasnost zgrada u regionu Balkana+“, 30. i 31. maja 2023. godine u Beogradu, Republika Srbija.

Simpozijum je okupio predstavnike vlada regiona, finansijskih institucija, međunarodnih organizacija, privatnog sektora i akademske zajednice. Cilj ovog događaja je bio da pomogne regionu Zapadnog Balkana, kao i zemljama u okruženju, da ubrzaju primjenu mjera za povećanje energetske efikasnosti u zgradama, koje doprinose smanjenju troškova snabdijevanja energijom, ublažavanju klimatskih promjena i zaštiti životne sredine i zdravlja građana.

Učesnici su imali priliku da razmijene najbolje prakse i diskutuju o tome zašto su zgrade temelj energetske budućnosti u regionu Balkan+, kao i o tome kako se može ubrzati energetska efikasnost u zgradama kao ključ za brzo smanjenje potražnje za energijom u regionu Balkan+. Na pomenutom događaju se govorilo o dekarbonizaciji, energetske efikasnosti i zajedničkim izazovima za postizanje nulte vrijednosti u javnim i stambenim zgradama u regionu.

Prof. dr Biljana Šćepanović, ministarka nauke i tehnološkog razvoja, učestvovala je na sesiji pod nazivom „Državne intervencije energetske efikasnosti u zgradarstvu u regionu Balkan+: prošlost, sadašnjost i budućnost razvoja javnih politika“, na kojoj se diskutovalo o statusu podsticajnog okruženja za energetske efikasnosti za zgrade širom regiona, a predstavljena su i znanja i primjeri uspješnih inicijativa i intervencija koje su predvodile vlade u odabranim zemljama i date preporuke za dalje napredovanje.

Ministarka Šćepanović je navela da je Strateški okvir u Crnoj Gori u oblasti energetike definisan Energetskom politikom Crne Gore do 2030. godine i Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine i da Crna Gora, kao članica Energetske zajednice i kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, usklađuje svoju energetske politiku i zakonodavstvo sa politikom i zakonodavstvom Evropske unije u oblasti energetike i energetske efikasnosti. Imajući ovo u vidu, trenutno je u pripremi prvi Nacionalni energetske i klimatski plan, koji će predstavljati glavni strateški dokument Crne Gore u oblasti energetike i energetske efikasnosti do 2030. godine, a koji će, između ostalog, sadržati plan izgradnje objekata za proizvodnju energije iz različitih energetske resursa.

Takođe, ministarka Šćepanović je istakla da je Crna Gora prepoznala da je poboljšanje energetske efikasnosti jedan od ključnih elemenata u procesu modernizacije industrije, sa ciljem stvaranja održive i konkurentne privrede, koja podstiče privredni rast i otvara nova radna mjesta. U tom smislu, Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja, Ministarstvo

ekonomskog razvoja i turizma i Ministarstvo kapitalnih investicija su odlučili da predlože zajedničku akciju/Program kako bi osigurali neophodnu sinergiju inovacija, industrijske politike i energetske politike sa pametnom specijalizacijom.

Tokom dva dana Simpozijuma, diskutovalo se o tome kakve su javne politike i modeli finansiranja potrebni da bi se stvorilo podsticajno okruženje za primjenu mjera energetske efikasnosti u zgradama širom regiona, a sve sa ciljem da se dostigne skoro nulta potrošnja energije, kao i o uvođenju pametnih digitalnih rješenja i informacionih sistema za upravljanje energijom i o neophodnosti promjene navika za smanjenje potrošnje energije za grijanje, hlađenje, vodu i kanalizaciju u stambenim i javnim zgradama.

Potpisivanje Ugovora o Energetskoj zajednici 2003. godine može se posmatrati kao početak sistematske liberalizacije energetskog sektora u regionu, omogućavajući zemljama da se bave široko rasprostranjenim problemima energetskog sektora na strani potražnje, kao što su niske energetske tarife i nedovoljan podsticaj za korisnike energije da investiraju u mjere energetske efikasnosti.

Stvaranje podsticajnog okruženja potrebnog za proširenje energetski efikasnih rješenja širom regiona zahtijeva saradnju među donosiocima odluka na svim nivoima vlasti i kapitalna ulaganja zainteresovanih strana kako bi se podržali projekti koji racionalnije koriste energiju. Investitori dolaze tamo gdje snažna uloga nacionalne vlade i jasne regulatorne strukture pomažu u prevazilaženju barijera i uspostavljanju jasnih uslova i standarda.